

מתוק מדבש

כניסת השבת – 19.20
יציאת השבת – 20.33
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 21.16
(אופק חדרה)

שנה שביעית – גיליון 286
פרשת מטות מסעי תשפ"א

יום שישי בשעה 17.00
ישודר אי"ה שיעור על פרשת השבוע:
השיעור ישודר בליג' ב'קול הלשון'
(להאנה 03-6171111)

ביום שבת קודש
17.00 שיעור פרשת שבוע
מנחה ב 18.00
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
כרטיס הפאקס pes ה'

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
בבית הכנסת 'בית יוסף' גבעת אלעזר
יחן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

צריכים להודות יורדי הים, הולכי מדבריות, חולה שהתרפא ואסיר שהשתחרר.
רמז לדבר בפסוק זה 'ויסעו מחרדה' 'חרדה' - ראשי תיבות **חבוש** (אסיר), **בְּעָה** (חולה – שכיב מרע), **דָּרַךְ** (מדברות), **הַיָּם**.
'יחננו במקלות' שעליהם לברך ולהודות במקלות עם לאחר שיצאו לחיים טובים. **מתוק מדבש**.

וישב בה עד מות הכהן הגדול (לה, כה)
ידוע כי ערי המקלט לא היו קולטות רוצחים בשוגג עד סיום חלוקת ארץ ישראל. וזאת אע"פ שמשא רבנו הקצה אותם בחייו. ומדוע באמת הם לא קלטו?
ידוע כי רוצח בשוגג יושב בעיר המקלט עד מות הכהן הגדול שנאמר 'וישב בה עד מות הכהן הגדול'...
כמו כן הפסוק אומר (לד, יז) 'אלה שמות האנשים אשר ינחלו לכם את הארץ אלעזר הכהן ויהושע בן נון' פסוק זה מהווה ביטוח חיים לשני המנהיגים הללו שלא ימותו עד סיום חלוקת והנחלת הארץ לשבטי ישראל.
ולפי זה אם היו ערי המקלט קולטות כבר בחיי משה הרי שלא הייתה תקווה לרוצחים בשוגג להיגאל מערי המקלט עד מות אלעזר הכהן שזה יכול להיות רק לאחר הכיבוש וחלוקת הארץ (יד' שנה).
וזו הסיבה שערי המקלט לא קלטו רוצחים בשוגג עד סיום חלוקת הארץ, כי אם אין תקווה לגאולה בכל יום הרי שלא שולחים רוצח לגלות.
אחים יקרים! זה העידוד הגדול עבורנו, שאם אנו עדיין בגלות זה אומר שאנו יכולים להיגאל בכל יום כי אם אין תקווה לגאולה אז לא היינו בגלות. ולכן 'אף על פי שיתמהמה אחכה לו בכל יום שיבוא'. **מתוק מדבש**.

רעיון וסיפור – נח הדיבור להחיות נדכאים...

בנו לכם ערים לטפכם... והיוצא מפיכם תעשו (לב, כד)
יש לשאול: והרי משה כבר אמר להם 'אם תעשו את הדבר הזה' ומדוע חזר שוב ואמר 'והיוצא מפיכם תעשו'?
מתוך ה'אבן שלמה': הקדמה: מובא בגמרא (שבת יב, ב') 'לא יקרא אדם לאור הנר שמא יטה' אמר רבי ישמעאל בן אלישע: אני אקרא ולא אטה! פעם אחת קרא וביקש להטות, אמר: כמה גדולים דברי חכמים שהיו אומרים לא יקרא לאור הנר!
מדוע אמר רבי ישמעאל 'כמה גדולים דברי חכמים'?
אלא שיש לשאול כיצד בכלל נכשל רבי ישמעאל? והלא ידוע ש'לא יאונה לצדיק כל און' והקב"ה לא מביא תקלה לצדיקים? אלא זה הגיע אליו היות וחכמים אמרו 'לא יקרא אדם לאור הנר שמא יטה' ודברי חכמים עושים רושם, שאפילו צדיק גדול אם יעבור על דבריהם יזדמן שיטה. ולכן אמר רבי ישמעאל 'כמה גדולים דברי חכמים' שדבריהם הם שגרמו לו להיכשל ולהטות.

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה (ל, ג)
לכאורה יש כאן כפילות לשון, שהרי פשוט שאם האדם 'לא יחל דברו' ודאי ש'ככל היוצא מפיו יעשה'?
מתוך ה'עבודת ישראל' זיע"א (וכך גם מובא בשם החיד"א זיע"א) ע"פ המעשה המובא בגמרא (כתובות עז, ב') על ר' יהושע בן לוי שכאשר הגיעה שעתו להיפטר, הגיע אליו מלאך המוות וביקש לקחת את נפשו, ביקש ר' יהושע מהמלאך שיראה לו את מקומו בגן עדן והמלאך הסכים, אמר לו ר' יהושע 'תן לי את הסכין שלך שלא אפחד בדרך' ונתן לו. כשהגיעו, הראה לו את מקומו, קפץ ר' יהושע לאותו המקום ונשבע שלא יצא. אמר הקב"ה: 'לכו ותבדקו, אם בחייו הוא נדר או נשבע ונזקק להתרה, אזי גם כעת נתיר את שבועתו, בדקו ומצאו שמעולם לא נשאל על שבועתו ולכן נשאר חי בגן עדן.
וזוהו שרומז הפסוק: ברגע שיהודי 'לא יחל דברו' ושומר על קדושת הפה והדיבור, אז בשמים יקיימו את גזרתו וזהו 'ככל היוצא מפיו יעשה (הקב"ה)'. **מתוק מדבש**.

אלה מסעי בני ישראל... (לג, א)
ביאר רש"י (ע"פ מדרש תנחומא): משל למלך שהיה בנו חולה והוליכו למקום רחוק לרפאותו, כיוון שהיו חוזרים התחיל אביו מונה כל המסעות אמר לו 'כאן ישנו, כאן הוקרנו, כאן חששת את ראשך'...
מדוע הביא רש"י דווקא את שלושת הדברים הללו? הסביר ה'אמרי אמת' מגור זיע"א: שלושת הדברים הללו רומזים לחטאי עם ישראל במדבר. והם: כאן ישנו – במעמד הר סיני, כשעם ישראל נרדמו והוצרך הקב"ה להעירם בקולות וברקים. כאן הוקרנו – ברפידים, כאשר התקררו באמונה ואמרו 'היש ה' בקרבנו אם אין' והגיע עמלק להילחם בם. כאן חששת את ראשך – במעשה העגל, שאיבדו את ראשם ובקשו לעבוד עגל מזהב.

ובציון 'ען ראש' איתא דבד'חומא
neife אנהם רצו להתנבא אספניה בלי אפס, הט
אקחו neife קייט והתחבאו בתוכם... האיש הנורא fe
הספניה ורואה 3 קייט מלאים. הוא אצט בראשון
אנהם 'מההה... מההה...' 'כנראה יש פה כפס' אנה
אצט... הוא אצט בק הני ו neife 'קוקוריקו', כנראה
יש פה תרנאולות, אנהם אצט... הוא אצט בק
השפיש אצט אחת ולא אנהם כלום, אצט אנהם אין
תאובה. אצט השפישית הוא נתן אצט חזקה באיחוד.
אפתא נאמה אצט חזקה מתוק השק: זה אורז, אורז...

ויסעו מחרדה ויחננו במקלות (לג, כה)
דרש רבי שאול מיקיץ שלי זצ"ל מרבני ג'רבה (וכל מאמינים): **הקדמה**: מובא בגמרא (ברכות נד, ב') 'ארבעה

וכמו כן מצאנו בפרשת שמות: הקב"ה אומר למשה 'לך ואספת את זקני ישראל... ושמעו לקולך' ואילו בהמשך הקב"ה אומר למשה 'והיה אם לא יאמינו לך... וכיצד יתכן? הרי הקב"ה אמר 'שמעו לקולך'? אלא כיוון שמשה רבנו אמר 'הן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי' דיבורו עשה רושם שכעת באמת יכול להיות שלא יאמינו ולא ישמעו בקולו, כי גדולים דברי חכמים. ובזה מובן מה שהשיב לו הקב"ה 'מזה בדיך' ולמה נכתב 'מזה' במילה אחת? אלא אמר לו הקב"ה מזה שאמרת 'והן לא יאמינו לי' נגרם שבאמת הם לא יאמינו לך.

ולפי זה מבואר מה שאמר משה לבני גד ובני ראובן 'והיוצא מפיכם תעשו' היות והם אמרו 'ערי מבצר נבנה למקננו פה וערים לטפינו' ולולא היו אומרים כן היו בונים רק בתים למשפחותיהם והיו שמורים ומוגנים ע"י הקב"ה והיה מתקיים בהם 'ולא יחמוד איש את ארצך'. אבל כיוון שהם הוציאו מפייהם שיבנו ערי מבצר אמר להם משה כעת 'והיוצא מפיכם תעשו' שבזה איבדו את ההגנה.

ובעניין מעלת וחשיבות הדיבור החיובי להלן סיפור מופלא (ע"פ 'פניני פרשת השבוע' שלח לי הרב בנציון סנה שליט"א):

כבר כמה שבועות שר' משה מתרוצץ בחו"ל, מנסה את מזלו בגיוס כספים לצורך נישואי בתו. אלא שחרף כל מאמציו והשתדלותו טרם הגיע לתוצאה המקווה, הוא חש כי הימים והלילות לא מניבים את התוצאה הרצויה.

בלילה אחד, כשישב וחשב מה עוד יוכל לעשות, עלה בזיכרונו בחור אחד שלמד עמו בישיבה וכיום מתגורר בחו"ל, והוא החליט להשיג את פרטיו ולפנות אליו, אף שהקשר ביניהם מנותק מזה שנים. הוא התקשר והסביר כי גלה לחו"ל כדי להקל את מצבו הכספי לעת נישואי בתו, וביקש את עזרת ידידו לשעבר, שיסייע לו להיחלץ ממצבו הכספי הדחוק. כששמע הידיד את הבקשה, הגיב כי ינסה לסייע לו, ויחזור אליו בעוד מספר ימים.

ר' משה לא ידע איך לפרש את התשובה, היא נשמעה קצת כהתחמקות, ומאידך - בכל זאת היה בה איזה זיק של תקווה. הוא המתין בקוצר רוח מספר ימים, והתרגש לראות כי ידידו חוזר אליו, משמע - בשורות טובות בפיו. ועוד איזה. הידיד הודיע לו, כי ארגן למענו 'ערב תה', קיבץ קבוצת נדיבים עשירים שיעלו לביתו ביום המחר בשעה פלונית, והוא מזמין את ר' משה לשאת בפניהם דברים. ביום המחר, התייצב ר' משה בבית רעהו בשעת ערב מוקדמת. הידיד ערך שולחן כיד המלך, וקיבל בחיבה את פני ידידו וחבריו, שותפיו העסקיים ונדיבים מוכרים, שעלו ובאו לערב ההתרמה, שנראה היה שהוא נדיר מסוגו, בטח בביתו של אותו ידיד. ר' משה נשא בפניהם דברים נרגשים, והדברים היוצאים מן הלב נכנסו אל הלבבות, והפיקו שיקים בסכומים נכבדים ואף מפתיעים...

בסיומו של הערב, היה ר' משה המאושר באדם. לכזו התפתחות לא ייחל ולא ציפה, הוא לא האמין כי ידידו משכבר הימים, עמו מנותק הקשר זה עידן ועידנים, יתמסר למענו כל כך, יפתח את ביתו, יזמין את חבריו, יפעל למענו במסירות כה גבוהה. לאחר שהודה לו בחום, פנה אליו ר' משה ושאל: 'אמור לי בבקשה, אתה עושה את זה הרבה

פעמים?' הידיד חיך, כמו המתין לשאלה הזו, ונענה על אתר: 'אומר לך את האמת: פעמים רבות התבקשתי לעשות כן, אך תמיד סירבתי. זה לא האופי שלי...'. 'ולמה הפעם חרגת ממנהגך?' - הסתקרן ר' משה לדעת. 'מה הביא אותך לשנות מדרכך ולהתמסר למעני כל כך, הלא הקשר בינינו מנותק מזה זמן, ואף בישיבה לא היינו החברים הכי קרובים... מה גרם לך לפעול במסירות כה גדולה למעני?' הידיד חיך במבוכה קלה, עיניו הצטעפו בדמעות, והוא אמר: 'כמה מילים. כמה מילים שלך...'

ר' משה חש כי ידידו מתרגש, ונתן לו את הזמן לספר את הסיפור לאשורו. היה זה בהיותם בחורים בישיבה, כך סיפר, וביום מן הימים חש בידדות, הוא הרגיש שאינו מקובל ואהוד בחברה, והתחושות הללו הובילו אותו לתסכול עמוק וכואב, שהוביל להחלטה דרמטית ומצערת: לעזוב את הישיבה ולצאת לדרך חדשה, שתוצאותיה מי יישורן... 'כבר ארזתי את החפצים, החלטתי שזהו. זהו ונגמר. אינני יכול עוד. אלך לחפש לעצמי משהו אחר, לא בין כותלי עולם התורה. ואז, ירדתי לקומת הכניסה לקחת משהו, ועל יד הדלת נעמדתי לרגע, בוהה בחלל. ולפתע נכנסת לבניין, אני זוכר את זה כמו היום, חזרת מהמכולת, בקבוק שתיה בידך, פתחת את דלת הבניין ושעטת פנימה בחוסר זהירות...'

הידיד פרץ בבכי נסער, ניכר היה שהוא מספר עכשיו את סיפור חייו ואמר: 'נתקלת בי קלות, קיבלתי מכה קלה, לא משהו רציני. אבל אז, לא המשכת, גם לא מלמלת סליחה רפויה. עצרת מהמרוץ, ניגשת אליי ואמרת את המילים הבאות, מילים שלא אשכח לעולם: 'אני מצטער, לא התכוונתי לפגוע בבחור חשוב ומצוין כמוך...'

האיש שתק לרגע. ארבע המילים האחרונות שאמר, כך הגדיר, הן סוד חייו! 'חזרתי לישיבה. המילים שלך הפיחו בי טללי תחיה. פרקתי את חפצי האישיים מהמזוודה, נותרתי בעולם התורה, ב"ה התחנתני, הקמתי משפחה, חיי מאושרים בסייעתא דשמיא. אבל רק שתדע, שלאורך כל השנים, מאז ועד היום, ארבע המילים 'בחור חשוב ומצוין כמוך' - זה מה שמחזיק אותי, זה מה שמחיה אותי... ולכן, כשהתקשרת וביקשת עזרה, חשתי שזו הזדמנות חיים להשיב טובה למי שהציל את חיי, פשוט כך. הרגשתי שיש לי את האפשרות לגמול לך ולהודות לך באמת. הרי המילים שאמרת הצילו את חיי, נתנו לי טעם בחיים. אין לי מילים להודות לך עליהן, לפחות השבתי לך טיפה מן הים מהערכת העמוקה כלפיך.'

ר' משה אפילו לא זכר את הדבר, היה המום לשמוע שכמה מילים שאמר בבחירתו, הצילו את רעהו וגרמו להצלחתו האדירה כעת...

ארבע מילים הם הצילו נפש יהודית מרדת שחת...

אחים יקרים! יש בכח הדיבור החיובי שלנו להחיות נפשות נדכאות. וזה שאומר הנביא (ישעיהו לה, ה):

'חזקו ידיים רפות וברכים כושלות אמצו... אז תפקחנה עיני עיוורים ואוזני חרשים תפתחנה'

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל / מימון טפירו בן מוזל טוב ז"ל
רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להעלאת: דקל מלכה - להעלחה / אורי ישראל - רפ"ש / סוזן בת ימנה
- רפ"ש / אהרון בן מסעודה - רפ"ש / דוריאן הודיה בת נעמי - לרפ"ש
נועם חן בת שולה - רפ"ש